วิชาภาษาไทย

คำไทยแท้

- เป็นคำพยางค์เดียว มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง เมื่ออ่านแล้วจะเข้าใจความหมายได้ทันทีเลย ไม่ต้องแปลอีกรอบหนึ่ง เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ไร่ นา หมา แมว
- คำไทยแท้ไม่นิยมคำควบกล้ำ เช่น เรา ไร่ ดี ดาบ หิน
- คำไทยแท้มักจะสะกดตรงตามมาตราตัวสะกด เช่น ชก ฟัด โยน วัด พบ ยิง โน้ม จิ้ม กัด ผม จวบ
- คำไทยแท้จะไม่มีตัวการันต์ เช่น ยัน สัด สัน
 - คำไทยแท้ที่มีตัวการันต์มีอยู่บ้างเนื่องจากการแผลงอักษร เช่น แผลง ผิว เป็น ผี้ว์ แปลว่า ถ้าหากว่า ม่าห์ แปลว่า ผี ยักษ์ เยียร์ แปลว่า งามยิ่ง
- คำไทยแท้จะไม่ใช้พยัญชนะเหล่านี้ ได้แก่ ฆ ฌ ญ ฏ ฎ ฐ ฑ ณ ฒ ธ ภ ฬ ศ ษ
 - ยกเว้น ถ้าพบคำพวกนี้จำไว้เลยว่าเป็นคำไทยแท้ ได้แก่ ฆ่า เฆี่ยน ฆ้อง ระฆัง ศึก เศิก ศอก
 เศร้า พิศ หญิง ใหญ่ หญ้า ณ ธ ธง เธอ สะใภ้ อำเภอ สำเภา
- ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ ทำให้คำเกิดระดับเสียงต่างกันและทำให้คำมีความหมาย ต่างกันไปด้วย เช่น เสือ เสื่อ เสื้อ ปา ป่า ป้า ป้า บ้า นา น่า น้า

• คำจากภาษาต่างประเทศ

ภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยปัจจุบันมีหลากหลายสาเหตุ เช่น เกิดจากความสัม
 พันธ์ระหว่างประเทศที่มี อาณาเขตใกล้เคียงกัน เกิดจากการติดต่อค้าขายในอดีต เกิดจากความ
 สัมพันธ์ทางการทูต และรวมไปถึงความสัมพันธ์ทางศาสนา ความเจริญทางการศึกษา คำที่ภาษา
 ไทยยืมมาใช้ค่อนข้างมาก ได้แก่ คำบาลี คำสันสกฤต และคำเขมร

คำยืมภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต

					-
ຄ	1	941	ገባ	ın	5

ภาษาสันสกฤต

1. บาลีมีสระ 8 ตัว คือ อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ	1. สันสกฤตมีสระ 14 ตัว คือเหมือนบาลีแต่		
เช่น สักกะ อัคคี อุตุ มิจฉา	เพิ่ม ฤ ฤๅ ฦ ฦๅ ไอ เอา เช่น ฤษี ฤดู ไอศวรรย์		
	เมาลี ตฤณ		
2. บาลีใช้ ส เช่น สาสนา สัตตะ สิริ สูญ	2. สันสกฤตใช้ ศ ษ เช่น ศาสนา ศีรษะ วันศุกร์		
3. บาลีใช้ พ เช่น จุฬา กีฬา ครุฬ	3. สันสกฤตใช้ ท เช่น จุฑา กรีฑา ครุฑ		
4. บาลีใช้หลักพยัญชนะตัวสะกดตัวตามดัง	4. สันสกฤตใช้ตัว รร แทน รุ (ร เรผะ) เช่น		
ตาราง เช่น ปัจจัย อิทธิ นิพพาน บัลลังก์	ธรรม กรรม มรรค สรรพ วรรณ		
5. บาลีใช้พยัญชนะเรียงพยางค์ เช่น กิริยา	5. สันสกฤตใช้อักษรควบกล้ำ เช่น กริยา สวามี		
สามี ปฐม ถาวร	ประถม สถาวร		
6. บาลีมีหลักตัวสะกดตัวตาม	6. สันสกฤตใช้ ส นำ ด ต ถ ท ธ น		

ข้อสังเกต

- การใช้ ศ และ ษ มักเป็นคำสันสกฤต
- ถ้าเป็นคำพยางค์เดียว มักอ่านออกเสียงแยกพยางค์ได้ เช่น วัน ถ้าไทยแท้จะอ่านแบบนี้ ถ้า เป็นบาลีสันสกฤต อาจเป็น วนา
- มักสะกดไม่ตรงมาตราในภาษาบาลีสันสกฤต
- ถ้าตัวสะกดมี 2 ตัว ตัวที่ 2 เป็น ร จะเป็นคำสันสกฤต เช่น จักร มิตร
- ถ้าคำนั้นมี ย์ (ตย นย ทย ธย รย ศย ณย สย) จะเป็นคำสันสกฤต เช่น อาทิตย์ อัศจรรย์

• ภาษาเขมร

- คำยืมภาษาเขมรเข้ามาปะปนในภาษาไทย ส่ วนมากมักใช้เป็นคำราชาศัพท์ ใช้ในคำสามัญทัว ไป และคำที เป็นคำโดดคล้ายกับภาษาไทย
 - มักสะกดด้วยพยัญชนะ จ ญ ร ล ส โดยไม่มีตัวตาม จำง่ายๆ ท่องว่า "เจ้าหญิงรักเสี่ยเล็ง"
 - เช่น เสด็จ ตรวจ ผจญ เจริญ เผชิญ บำเพ็ญ สราญ เมิล
 - เป็นคำพยางค์เดียวที่ไม่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง ต้องแปลความหมาย
 - เช่น แข เพ็ญ ทรวง ศก ทูล เลิศ มาศ ทอ
 - คำเขมรมีควบกล้ำมาก เมื่อ ไทยยืมเข้ามาใช้ อ่านออกเสียงควบกล้ำ บ้าง อักษรนำบ้าง และอ่านเรียงพยางค์บ้าง
 - เช่น สนาม พเยีย ขนง เขนย ฉนวน เสนียด สดับ โขมด

- ภาษาจีน
 - หลักการสังเกตคำภาษาไทยที่มาจากภาษาจีน
 - 1.นำมาเป็นชื่ออาหารการกิน เช่น ก๋วยเตี๋ยว เต้าทึง แป๊ะซะ เฉาก๊วย จับฉ่าย เป็นต้น
 - 2.เป็นคำที่เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ที่เรารับมาจากชาวจีน เช่น ตะหลิว ตึก เก้าอี้ เก๋ง ฮวงซุ้ย
 - 3.เป็นคำที่เกี่ยวกับการค้าและการจัดระบบทางการค้า เช่น เจ๋ง บ๋วย หุ้น ห้าง โสหุ้ย เป็นต้น
 - 4.เป็นคำที่ใช้วรรณยุกต์ตรี จัตวา เป็นส่วนมาก เช่น ก๋วยจั๊บ กุ๊ย เก็ เก็ก ก๋ง ตุ๋น เป็นต้น

แนวข้อสอบ

- 1. ข้อใดเป็นคำไทยแท้ทุกคำ
 - 1. รู้กินเพิ่มพลังงาน รู้อ่านเพิ่มกำลังปัญญา
 - 2. น้ำมันขาดแคลน คุยกับแฟนก็ต้องดับไฟ
 - 3. รักบ้านต้องล้อมรั้ว รักครอบครัวต้องล้อมรัก
 - 4. ภาษาบอกความเป็นชาติ เอกราชบอกความเป็นไทย

<u>คำตอบ</u> ข้อ 1 พลัง = บาลี, สันสกฤต ปัญญา = บาลี

ข้อ 2 แฟน = อังกฤษ

ข้อ 4 ภาษา = สันสกฤต, ชาติ เอก ราช = บาลี

สังเกตเห็นว่า ข้อ 3 จะสะกดตรงตามมาตราทุกคำ ไม่มีตัว ศ ษ จึงเป็นคำไทยแท้

2. ข้อใดเป็นคำไทยแท้ทั้งหมด

- 1. พี่แกล้งเมินเดินมาข้างบ่อโพง
- 2. เห็นท่าเลี่ยนเตียนโล่งเป็นทางถาง
- 3. พิศพนมชมเพลินแล้วดินพลาง
- 4. ถึงระหว่างแนวถ้ำที่ลำธาร

คำตอบ คำไทยแท้บางคำที่สะกดตรงตามมาตราอาจไม่ใช่คำไทยแท้เสมอไป คือ ข้อ 1 เดิน(ดำเนิน) = เขมร ข้อ 3 พนม = เขมร ข้อ 4 ธาร(ธารา) = บาลีสันสกฤต

- ข้อ 2 จะเป็นคำไทยแท้ทั้งหมด เพราะไม่ได้มีการแผลงคำ
- 3. ข้อใดไม่มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศ
 - 1. ฝรั่งเป็นต้นตำรับอาหารกินเร็ว ยืนกินเดินกินก็ได้
 - 2. เมื่อเรารับมาก็ต้องกินตามอย่างเขาและรู้สึกว่าง่ายดี

- 3. เราไม่ได้กินเพื่อประหยัดเวลาเอาไว้ทำการงานอย่างอื่น
- 4. เป็นการกินเล่นๆ กินในหมู่คนวัยที่ยังทำมาหากินไม่ได้มากกว่า คำตอบ

ข้อ 1 ฝรั่ง = เปอร์เซีย ตำรับ = เขมร อาหาร = บาลีสันสกฤต เดิน = เขมร ข้อ 3 เวลา, กาล = บาลี สันสกฤต ข้อ 4 การ, วัย = บาลี สันสกฤต

- 4. ข้อใดไม่มีคำที่มาจากภาษาบาลีหรือภาษาสันสกฤต
 - 1. เราต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง
 - 2. อย่าเลี้ยงลูกให้เป็นเทวดา
 - 3. ชื่อของเขาอยู่ในทำเนียบรุ่น
 - 4. ภรรยาของเขาทำงานอยู่ที่นี่ คำตลบ

ข้อ 1 ภาษา มีตัว ษ จึงเป็นสันสกฤต ข้อ 2 เทวดา (เทว) เป็นบาลีสันสกฤต ข้อ 4 ภรรยา มีตัว ร หัน จึงเป็นสันสกฤต ส่วนข้อ 3 เป็นคำตอบเพราะไม่มีคำบาลีสันสกฤต

- 5. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดไม่มีคำที่มาจากภาษาอังกฤษ
 - 1) <mark>เรตติ้ง</mark>ของรายการโทรทัศน์สัมพันธ์กับเวลาในการออกอากาศ 2) รายการที่ออกอากาศ ในช่วง<mark>ไพร์มไทม</mark>์หรือช่วงเวลาทมีผู้ชมโทรทัศน์มาก 3) จะมีโอกาสได้รับความนิยมมากกว่ารายการที่ ออกอากาศในช่วงเวลาที่คนชมรายการน้อย 4) ช่วงเวลาที่มีผู้ชม<mark>ทีวี</mark>มากก็คือหัวค่ำ โดยเฉพาะอย่าง ยิ่งหลังรายการข่าว
 - 1. ส่วนที่ 1
 - 2. ส่วนที่ 2
 - ส่วนที่ 3
 - 4. ส่วนที่ 4

คำตอบ ส่วนที่ 1 มีคำว่า เรตติ้ง ส่วนที่ 2 มีคำว่า ไพร์มไทม์ ข้อ 4 มีคำว่า ทีวี (สังเกตว่าคำที่มาจาก ภาษาอังกฤษจะเขียนทับศัพท์เอาการออกเสียงมาเลย เรตติ้ง = rating)

6. คำประพันธ์ต่อไปนี้มีคำยืมภาษาต่างประเทศกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ) พิ่มนุษย์สุดสวาทเป็นชาติยักษ์ จงคิดหักความสวาทให้ขาดสูญ

กลับไปอยู่คูหาอย่าอาดูร จงเพิ่มพูนภาวนารักษาธรรม

- 1. 7 คำ
- 2. 8 คำ
- 3. 9 คำ
- 4. 10 คำ

คำตอบ ได้แก่ มนุษย์ (มี ษ เป็นสันสกฤต) สวาท (สะกดไม่ตรงมาตรา) ชาติ (สะกดไม่ตรงมาตรา) ยักษ์ (มี ษ เป็นสันสกฤต) สูญ (สะกดไม่ตรงมาตรา) คูหา อาดูร (สะกดไม่ตรงมาตรา) ภาวนา (อ่านเรียงพ ยางค์ อ่านแล้วต้องแปลอีก) รักษา (มี ษ เป็นสันสกฤต) ธรรม (มี ร หัน เป็นสันสกฤต)

- 7. ข้อใดไม่มีคำยืมภาษาบาลีสันสกฤต
 - ก. วันจะจรจากน้องสิบสองค่ำ
 - ข. พอจวนย่ำรุ่งเร่งออกจากท่า
 - ค. รำลึกถึงดวงจันทร์ครรไลลา ง. พี่ตั้งตาแลแลตามพราย
 - 1. ข้อ ก และ ข
 - 2. ข้อ ก และ ค
 - 3. ข้อ ข และ ง
 - 4. ข้อ ค และ ง

คำตอบ ข้อ ข และ ง ไม่มีคำยืมภาษาบาลีสันสกฤต ส่วน ก คือ จร(สะกดไม่ตรงมาตรา อ่านแล้วต้องแปลอีก) ข้อ ค คือ จันทร์(ใช้ตัวการันต์)

- 8. ข้อใดมีคำจากภาษาบาลีหรือสันสกฤตที่อ่านอย่างอักษรนำในภาษาไทย
 - 1. เร่งรีบรี้พลสกลไกร มาใกล้ทิวทุ่งธานี
 - 2. เห็นละหานธารน้ำไหลหลั่ง ร่มไทรใบบังสุริย์ศรี
 - 3. ม้ารถคชกรรม์ครั่นครื้น ดังเสียงคลื่นในสมุทรไม่ขาดสาย
 - 4. คอยเล็ดลอดสอดแนมจับกุม ชั้นในให้ประชุมจตุรงค์

คำตอบ เพราะคำว่า สมุทร (เป็นคำสันสกฤตเพราะมี ท ควบกับ ร) เป็นอักษรนำเพราะอ่านออก เสียง 2 พยางค์ โดยพยางค์แรกมีเสียง อะ และพยางค์ที่สองมี ห นำ ต่ำเดี่ยว = สะ – หมุด

- 9. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดไม่มีคำยืมจากภาษาบาลีหรือสันสกฤต
- 1) กลุ่มคนที่ร่ำรวยยังคงความมั่งคั่งของตัวเองไว้ได้เป็นเลิศ 2) โดยผู้คนแวดล้อมซึ่งเป็นที่ปรึกษา ทางการเงินและกฎหมาย 3) ที่ล้วนมีฝีมือยอดเยี่ยมในแวดวงอาชีพนั้นๆ 4) จะเห็นได้ว่าบรรดาเศรษฐีเงินล้า นมักไม่เดินหน้าสร้างความร่ำรวยโดยลำพัง

- 1. ส่วนที่ 1
- 2. ส่วนที่ 2
- 3. ส่วนที่ 3
- 4. ส่วนที่ 4

คำตอบ ข้อ 1 เป็นคำตอบเพราะคำว่า เลิศ เป็นคำเขมรซึ่งเป็นข้อยกเว้นมิใช่คำสันสกฤต ส่วนข้อ 2 มีคำว่า ปรึกษา(ส.) กฎ(ข.) ข้อ 3 มีคำว่า อาชีพ(บ.ส.) ข้อ 4 มีคำว่า เศรษฐี(ส.)

 การเขียนจดหมาย คำขึ้นต้น ลงท้าย รูปแบบของคำขึ้นต้น สรรพนาม คำลงท้าย

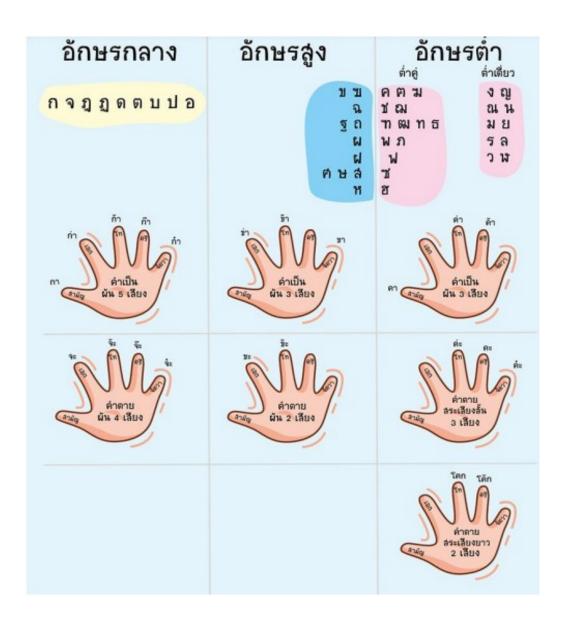
ผู้รับ คุณพ่อ,คุณแม่
คำขึ้นต้น กราบเท้า...ที่เคารพอย่างสูง
สรรพนาม (ผู้เขียน) ลูก, หนู, ผม, กระผม, ดิฉัน หรือใช้ชื่อเล่นแทน
สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพ่อ คุณแม่
คำลงท้าย ด้วยความเคารพรักอย่างสูง

ผู้รับ ญาติผู้ใหญ่
คำขึ้นต้น กราบเท้า....ที่เคารพอย่างสูง หรือ กราบเรียน...ที่เคารพอย่างสูง
สรรพนาม (ผู้เขียน) หลาน, ผม, กระผม, ดิฉัน, หนู, หรือใช้ชื่อเล่นแทน
สรรพนาม (ผู้รับ) คุณปู่, คุณย่า, คุณตา, คุณยาย, คุณลุง, คุณป้า, คุณน้า, คุณอา
คำลงท้าย ด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้รับ พี่หรือเพื่อนที่อาวุโสกว่า คำขึ้นต้น เรียนคุณพี่ที่เคารพ หรือ กราบ...ที่เคารพ สรรพนาม (ผู้เขียน) น้อง, ผม, ดิฉัน, หนู, หรืออาจใช้ชื่อเล่นแทน สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพี่, คุณ ... คำลงท้าย ด้วยความเคารพ. ด้วยความเคารพรัก ผู้รับ น้อง หรือเพื่อน
คำขึ้นต้น ...น้องรัก หรือ คุณ ... ที่รัก หรือ (ชื่อเล่น) ที่รัก
สรรพนาม (ผู้เขียน) ฉัน พี่
สรรพนาม (ผู้เขียน) เธอ, คุณ, น้อง
คำลงท้าย ด้วยความรัก, ด้วยความรักยิ่ง, รักและคิดถึง
ผู้รับ บุคคลทั่วไป
คำขึ้นต้น เรียนคุณ...ที่นับถือ หรือ เรียนผู้จัดการบริษัท ... จำกัด
สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม, ดิฉัน
สรรพนาม ผู้รับ) คุณ, ท่าน
คำลงท้าย ของแสดงความนับถือ
ผู้รับ พระภิกษุทั่วไป
คำขึ้นต้น นมัสการ...
สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม,กระผม, ดิฉัน
สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม,กระผม, ดิฉัน
สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม,กระผม, ดิฉัน

การผันวรรณยุกต์

- **อักษรกลาง** มี 9 ตัว ได้แก่ ก จ ฎ ฎ ด ต บ ป อ มีหลักการท่องจำว่า ไก่จิกเด็กตาย (เฎ็กฎาย) บนปากโอ่ง
- 。 อักษรสูง มี 11 ตัว ได้แก่ ผ ฝ ถ ฐ ข ส ศ ษ ห ฉ มีหลักการท่องจำว่า ผีฝากถุงข้าวสารให้ฉัน
- อักษรต่ำ มี 24 ตัว แบ่งออกเป็น 2 ชนิด อักษรเดี่ยว คือ อักษรต่ำที่ไม่มีเสียงคู่กับอักษรสูงมี 10 ตัว ได้แก่ ง ญ ณ น ม ย ร ล ว ห มีหลักการท่องจำว่า งูใหญ่นอนอยู่ ณ ริมวัดโมหีโลก

คำเป็น มีหลักการสังเกตดังนี้

- 1. พยางค์ที่มีตัวสะกด แม่ กน กม เกย เกอว กง เช่น จน ส้ม เตย เกี่ยว สาย ลิง คง
- 2. พยางค์ที่ประสมด้วยสระเสียงยาว เช่น นา มี มา หู แม่ สู้ ซื้อ ดู ปลา
- 3. พยางค์ที่ประสมด้วย อำ ไอ ใอ เอา จัดเป็นคำเป็นเพราะมีตัวสะกด เช่น เห่า ใส จำ ดำ ไว้

หลักการจำ "คนเป็นเป็นนมยวงๆ และต้องยาว"

คำตาย มีหลักการสังเกตดังนี้

- 1. พยางค์ที่มีตัวสะกด แม่ กก กบ กด เช่น เมฆ กราบ ชก ศพ โบสถ์ บาตร ออก
- 2. พยางค์ที่ประสมด้วยสระเสียงสั้น เช่น เกะกะ และ สิริ โต๊ะ ปรุ

หลักการจำ "คนตายอายุสั้นเพราะมันเป็นกบด"

คำควบ

- อักษรควบแท้ คือ อักษรควบที่เกิดจากพยัญชนะ 2 ตัวที่มี ร ล ว ประสมอยู่ด้วย ประสมสระ
 เดียวกันแล้วอ่าน ออกเสียงพร้อมกันสองตัว เช่น ไกว ตรา ครอบครัว กลาง คลอง กราด เปรียบคว้า ครู
 - อักษรควบไทยแท้ คือ อักษรควบกล้ำแท้ที่ปรากฏมาแต่เดิมในระบบเสียงภาษาไทย มี 11 เสียง
 - o กร คร ปร พร ตร กล คล ปล พล กว คว
 - "ก่อนค่ำไปพบเตี่ย เสียง ร ล ว 3 2 1"
 - วิธีการจำคือ เขียน " <mark>ก ค</mark> ป พ ต" จากนั้นนำ ร ล ว ไปเรียงในแถวแนวตั้ง แล้วสังเกตว่า <mark>ก และ ค จะมี 3</mark> เสียง <mark>ป และ พ จะมี 2</mark> เสียง <mark>ต จะมี 1</mark> เสียง เลยท่องว่า "3 2 1"
 - อักษรควบภาษาต่างประเทศ คือ อักษรควบกล้ำแท้ที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาสันสกฤต ซึ่งมี 6 เสียง
 - /บร/ = บรั่นดี บรอนซ์ บราวน์
 - /บล/ = บลู เบลอ บล็อก
 - /ดร/ = ดรีม ดราฟต์
 - /ฟร/ = ฟรี ฟรักโทส
 - /ฟล/ = ฟลูออรีน ฟลุต
 - */ทร/ = แทรกเตอร์ นิทรา จันทรา เป็นต้น

ล้าโจทย์ถาม ว่า ข้อใดเป็นอักษรควบ หรือ คำควบกล้ำที่มีมาแต่เดิมในระบบเสียงภาษาไทย แสดงว่าโจทย์ต้องการ "อักษรควบไทยแท้" ถ้าเจอ 6 เสียงนี้ก็ตัดทิ้งทันทีเลย

- อักษรควบไม่แท้ คือ ตัวอักษรควบกับพยัญชนะ ร แต่ออกเสียงเหมือนพยัญชนะเดี่ยว จะออก
 เสียงเพียงพยัญชนะตัวหน้าเท่านั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ
 - ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้า (เห็นรูป ร แต่ไม่ออกเสียง /s/) เช่น จริง สร้าง เสริม เศร้า สระ สรวง เสร็จ เป็นต้น
 - ข้อสอบมักจะถามถึง "เสียงพยัญชนะต้น" จำไว้เลยว่า ร ไม่เกี่ยว เราจะออกเสียงเฉพาะ พยัญชนะตัวหน้า เช่น สร้าง พยัญชนะต้น คือ /ส/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว
 - ออกเสียงพยัญชนะต้นทั้ง 2 รูปเป็นพยัญชนะต้นตัวอื่น (รูป ทร ออกเสียง /ซ/) เช่น ทราบ ทรง ทราม ทรุดโทรม แทรก ทราย ไทร เป็นต้น
 - ข้อสอบมักจะถามถึง "เสียงพยัญชนะต้น" เช่นกัน น้องๆ ตั้งสติพยายามอ่านออกเสียง
 ดีๆ จะพบว่า ทร นั้นออกเสียงเป็น ซ เช่น ทรุด พยัญชนะต้น คือ /ช/ ไม่ใช่ /ทร/
- คำมูล คือ คำที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นคำดั้งเดิมที่มีในภาษาเดิม เป็นภาษาไทยหรือมา จากภาษาใดๆ ก็ได้ อาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ แต่ต้องไม่ใช่คำที่เกิดจากการประสมกับ คำอื่นๆ เช่น ช้าง ป่า ม้า วัว ควาย ใจ กิน เห็น บน ใน ขนม ทะเล นารี กะทิ ตะกละ สะดวก กะละแม มะละกอ นาฬิกา กะละมัง จะละเม็ด เป็นต้น
 - <u>วิธีการง่ายๆ ที่จะสังเกต</u> คือ ลองแยกคำนั้นๆ ออกมา ถ้าพบว่ามีบางคำหรือทุกคำไม่มีความ
 หมายเลย หรือมีความหมาย แต่ความหมายนั้นไม่มีเค้ากับคำเดิมเลย แสดงว่าเป็น คำมูล
 - เช่น มะละกอ ลองแยกออกมาจะพบว่า มะ+ละ+กอ (มะ กับ ละ จะไม่มีความหมาย) ดังนั้น มะละกอจึงเป็นคำมูล
 - กระถาง ลองแยกออกมาจะพบว่า กระ+ถาง (กระ เป็นชื่อเต่าชนิดหนึ่ง ถาง เป็นกริยาแปล ว่า ฟันให้เตียน) ระวังเมื่อแยกออกมาแล้วมีความหมายทุกคำอย่าด่วนสรุปว่าไม่ใช่คำมูล สังเกตความหมายใหม่ที่เกิด ไม่มีความเกี่ยวข้องกับความหมายเดิมเลย จึงถือเป็นคำมูล
 - หมาขาว ลองแยกออกมาจะพบว่า หมา+ขาว (หมา มีความหมาย ขาว ก็มีความหมาย) เมื่อ ดูไปที่ความหมายใหม่ที่เกิด หมาขาว คือหมาที่มีสีขาว จะพบว่าความหมายยังเกี่ยวข้องกับ ความหมายเดิมอยู่และทุกคำมีความหมายหมด สามารถแยกศัพท์ได้ สรุปได้เลยว่า ไม่ใช่คำ มูล

สรุปอีกครั้ง คำคำหนึ่งจะเป็นคำมูลได้จะต้อง

- 1. คำพยางค์เดียวที่มาจากภาษาใดๆ ก็ได้
- 2. ถ้ามีหลายพยางค์ จะแยกศัพท์ไม่ได้ เพราะเมื่อแยกแล้ว คำจะไม่มีความหมาย
- 3. ถ้ามีหลายพยางค์ แยกคำได้มีความหมาย ความหมายนั้นต้องไม่เกี่ยวข้องกับความหมายเดิม

- คำประสม คือการนำคำมูลที่มีความหมายไม่เหมือนกัน ตั้งแต่สองคำขึ้นไปนำมารวมกันแล้วเกิด
 ความหมายใหม่แต่ยังมีเค้าความหมายเดิม คำที่เกิดขึ้นจะเรียกว่า คำประสม
 - ระวัง! คำมูล 2 คำที่มารวมกันเกิดเป็นคำประสม ต้องไม่มีลักษณะของคำซ้อนเพื่อความ หมาย คือต้องไม่มีความหมายเหมือนกันคล้ายกัน หรือตรงกันข้ามกัน โครงสร้างของคำประสม

คำหลัก + คำเติม = คำประสม (คำใหม่)

เช่น กินเมือง กินแรง กินใจ กินที่ กินดอง เป็นต้น

สังเกตว่า คำว่า กิน นั้นเป็นคำหลักที่ต้องการคำเติมซึ่งคือคำว่า เมือง แรง ใจ ที่ ตามลำดับมา ประกอบเพื่อให้มีความหมายที่หลากหลายมากขึ้น

- คำสมาส คือ วิธีการสร้างคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต ซึ่งเกิดเป็นคำใหม่ มีความหมาย
 ใหม่แล้วอ่านออกเสียงต่อเนื่องกันไป มี 2 ประเภท
 - 1. คำสมาสที่ไม่มีการสนธิ (สมาสแบบสมาส) คือ คำสมาสที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงหรือ กลมกลืนเสียง เรียกว่า "คำสมาส"
 - 2. คำสมาสที่มีการสนธิ (สมาสแบบสนธิ) คือ คำสมาสที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือกลมกลืนเสียง เรียกว่า "คำสนธิ"
 - ท่องง่ายๆ ว่า "สมาสชน สนธิเชื่อม"
 - ตัวอย่างคำสมาส

ประวัติศาสตร์ (ประวัติ+ศาสตร์)
ธรรมศาสตร์ (ธรรม+ศาสตร์)
วีรกรรม (วีร+กรรม)
เกษตรกรรม (เกษตร+กรรม)
วัฒนธรรม (วัฒน+ธรรม)
ชัยภูมิ (ชัย+ภูมิ)

 คำสนธิ คือ การสมาสโดยการเชื่อมคำเข้าระหว่างพยางค์หลังของคำหน้ากับพยางค์หน้าของคำ หลัง เรียกว่า การสมาสที่มีสนธิ หรือคำสมาสแบบกลมกลืนเสียง เป็นการย่ออักขระให้น้อยลง

- ประโยค คือ ถ้อยคำที่นำมาเรียงกันแล้วเกิดใจความที่สมบูรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยภาคประธาน และภาคแสดงการพิจารณาว่าข้อความใดเป็นประโยคหรือไม่ต้องดูที่ความหมายว่าครบสม บูรณ์ชัดเจนหรือไม่ เพราะบางประโยคอาจละเว้นส่วนใดส่วนหนึ่งได้
 - การพิจารณาว่าข้อความใดเป็นประโยคหรือไม่ ต้องดูที่ความหมายว่าครบสมบูรณ์ชัดเจนหรือ ไม่ เพราะบางประโยคอาจละเว้นส่วนใดส่วนหนึ่งได้
 - เช่น "ใครไปดูหนังกับนุ่น"
 - "นิดและหน่อย" (ถือว่าเป็นประโยค เพราะมีใจความว่า นิดและหน่อยไปดูหนังกับนุ่น)

สิ่งที่ต้องอ่านเพิ่มเอง

- 1. คำไหนเขียนถูกเขียนผิด เช่น อนุญาต ญาติพี่น้อง
- 2. นามของสิ่งของ เช่น หนังสือใช้นามว่าอะไร ตอบ เล่ม
- 3. คำราชาศัพท์
- 4. ถ้าถามว่าผู้ประดิษฐ์ภาษาไทยหรือทำนองนี้ ถ้ามีคำตอบเป็นพ่อขุนราม ให้ตอบพ่อขุนราม
- 5. คำใดอ่านถูกต้อง สะกดถูกต้อง สะกดผิด